

Prava i slobodan izbor za sve adolescente
i mlade: Globalna strategija UNFPA

“MOJE TIJELO, MOJ ŽIVOT, MOJ SVIJET!” JE NOVA GLOBALNA STRATEGIJA UNFPA ZA ADOLESCENTE I MLADE.

ZAHVALE

Ovaj dokument je osmislio i izradio tim za adolescente i mlade iz Odsjeka za seksualno i reproduktivno zdravlje pri Tehničkom odjelu UNFPA pod vodstvom Benoita Kalasa i Anneke Knutsson. Napisali su ga Danielle Engel, Irem Tümer, Cecile Mazzacurati, Mandira Paul, Satvika Chalasani, Ilya Zhukov, Bente Faugli, Jose Roberto Luna i Soyoltuya Bayaraa. U izradi dokumenta su korišteni prijedlozi i komentari kontakt osoba za mlade pri regionalnim uredima UNFPA, kao i kolega i kolegica iz ureda u određenim zemljama.

Tim se posebno zahvaljuje Maji Hansen, Runi Brandrup, Ananditi Philipose, Neusi Bernabeu, Renati Tallarico i Josephini Sauvarin.

Uredila: Gretchen Luchsinger
Dizajn: elkanodata.

UNFPA

605 Third Avenue
New York, NY 10158 USA
Tel: +1 212 297 5000
www.unfpa.org

August 2019.

Strategijom su mladi – njihovi talenti, nade, perspektive i jedinstvene potrebe – stavljeni u samo središte održivog razvoja. Na taj način ona doprinosi ostvarivanju ciljeva održivog razvoja i u skladu je s novom Strategijom Ujedinjenih nacija za mlade, kao i sa Strateškim planom UNFPA za period 2018.-2021.

Sve što UNFPA radi zasniva se na predanosti seksualnom i reproduktivnom zdravlju i reproduktivnim pravima za sve, koja je utjelovljena u Međunarodnu konferenciju o stanovništvu i razvoju, održanu 1994. godine, i njen Akcioni program. Ova predanost je od presudne važnosti za adolescente i mlade.

Ostvarivanje prava mladih kako bi svjesno napravili izbor za svoje tijelo, svoj život i svijet u kojem žive je pitanje pravde koje donosi cjeloživotni povrat.

DR. NATALIA KANEM IZVRŠNA DIREKTORICA UNFPA, Populacijskog fonda Ujedinjenih nacija

Godine 1994. na Međunarodnoj konferenciji o stanovništvu i razvoju, održanoj u Kairu, svijet se obavezao da će unaprijediti seksualno i reproduktivno zdravlje i ostvariti reproduktivna prava ljudi, posebno žena, svugdje u svijetu.

Danas je život miliona žena i maloljetnica, parova i porodica širom svijeta bolji zahvaljujući upravo tom dogovoru koji je označio prekretnicu.

Prije 25 godina su mnoge žene bile maloljetnice. Desetljećima nakon toga, mi u UNFPA imamo privilegiju, ali i iskušenje, da pratimo bezbroj maloljetnica na njihovom putu od najranijeg djevojaštva do odrasle dobi, prilazeći kroz njegovu ključnu etapu adolescencije. To putovanje stvara mogućnosti, ali i prepreke. Ipak, adolescentice su uporne, baš kao i mi, pomažući im da naprave svjestan izbor i da ostvare svoja prava.

“MOJE TIJELO, MOJ ŽIVOT, MOJ SVIJET”
JE PRISTUP UNFPA SARADNJI S MLADIMA,
ULAGANJU U MLADE I ZAGOVARANJU
ZA MLADE ŠIROM SVIJETA

Kao svjetska organizacija koja je posvećena pravima mladih, mi i naši partneri smo puno toga naučili o potrebama maloljetnih osoba – često od njih samih i iz njihovih perspektiva. Znamo znatno više šta je potrebno uložiti da

bismo bili sigurni da uživaju u svojoj adolescenciji i da su spremni za ulazak u mlade punoljetstvo – ulaganja koja mogu pomoći zemljama s velikim populacijama mladih da ubrzaju postizanje održivog razvoja i ostvare demografsku dividendu.

Sva ova spoznaja je obuhvaćena našim ažuriranim i obnovljenim pristupom **saradnji** s mladima, **ulaganju** u mlade i **zagovaranju** za mlade širom svijeta. “Moje tijelo, moj život, moj svijet!”, nova strategija UNFPA za adolescente i mlade, podržava provođenje Strategije Ujedinjenih nacija za mlade “Mladi do 2030.”, koja je objavljena 2018. godine. Dio je nastojanja UNFPA da do 2030. godine postigne tri transformativna rezultata – niti jedna neispunjena potreba za planiranjem porodice, niti jedna maternalna smrt koja se može spriječiti i okončanje rodno zasnovanog nasilja i štetnih praksi. Ovo se može postići samo uz vodstvo i inovativnost mladih za mlade, u okviru razvoja i humanitarne akcije i u održivom miru.

“Moje tijelo, moj život, moj svijet!” dolazi u ključno važnom trenutku.

Dok slavimo uspjeh koji smo postigli od održavanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju, prihvatimo izazov da uradimo još više za 1,8 milijardi mladih širom svijeta, u svoj njihovoj raznolikosti. S očima uperenim u 2030. godinu, u postizanje ciljeva održivog razvoja i načelo da niko ne smije biti izostavljen, UNFPA je predan ostvarivanju vizije opisane u Strategiji, skupa s našim partnerima i mladima, kao i sa zajednicama koje nazivaju svojim domom.

MLADI DANAS: PO ČEMU SU POSEBNI?

Današnji adolescenti i mladi, **njih 1.8 milijardi**, čine jednu četvrtinu svjetskog stanovništva. Odrastajući u svijetu koji potresaju historijske promjene – političke, društvene, ekonomske i ekološke – oni su u velikoj mjeri zabrinuti, ali istovremeno imaju i velika očekivanja kako za sebe tako i za društvo u kojem žive.

Današnji mladi postavljaju veće zahtjeve prema vlastima i društvu, kao i prema globalnoj zajednici. Usred pritiska koji nadilazi državne granice, a koji se odnosi na **promjene na tržištima rada, na oružane sukobe i klimatske promjene**, neki vide rješenja u kolektivnoj akciji. Oni oblikuju društveni i ekonomski razvoj, osporavaju diskriminirajuće norme i grade temelj za bolju budućnost. Tako je početkom 2019. godine stotine hiljada učenika i studenata u preko 100 zemalja od južnog Pacifika do ivice Arktičkog kruga istovremeno protestiralo u okviru jedne od najvećih međunarodnih akcija zbog nepostojanja odlučne borbe

protiv globalnog zagrijavanja.

Današnja generacija je kroz tehnologiju, medije i internet povezanija više nego bilo koja druga generacija u historiji čovječanstva. Čak je 70 posto njenih pripadnika prisutno na društvenim mrežama, što znači da je prihvaćenost interneta najšira među mladima.¹ Ali, konzumiranje medijskih sadržaja nije isto što i sudjelovanje u digitalnoj ekonomiji, dok je najmanja vjerovatnoća (u odnosu na sve druge kohorte) da će adolescenti i mladi koji odrastaju u siromaštvu koristiti tehnologiju i razvijati svoje digitalne vještine. Takve mogućnosti su čak manje za maloljetnice i odrasle osobe s invaliditetom. Osim toga, povezanost internetom nije zamjena za siguran prostor za ljudsku interakciju koji je potreban velikom broju adolescenata i mladih i za kojim oni tragaju.

1.8 MILIJARDI

STANOVNIKA SVIJETA SU ADOLESCENTI I MLADI KOJI ČINE ČETVRTINU SVJETSKOG STANOVNIŠTVA

Ukupno gledano, nova generacija je najobrazovanija i najzdravija od svih prethodnih generacija. Ipak, 200 miliona adolescenata u dobi od 12 do 17 godina ne pohađa srednju školu, dok prevelikom broju maloljetnih izbjeglica još uvijek nije omogućen pristup kvalitetnom obrazovanju.² Veliki broj mladih koji uđu na tržište rada bivaju **prekvalificirani, obavljaju nesigurne i nestalne poslove ili žive u siromaštvu**, bez obzira što naporno rade. Rodna i socijalna nejednakost koja ide u prilog maloljetnim i odraslim muškim osobama, kao i određenim socijalnim i etničkim skupinama u odnosu na druge, i dalje je prisutna u obrazovanju i zapošljavanju.

Adolescentnost je razdoblje u kojem mladi stječu vještine koje će im omogućiti da naprave izbor, između ostalog, i izbor za svoje seksualno i reproduktivno zdravlje. Trendovi se među regijama

umnogome razlikuju.

Srednja dob prvog seksualnog iskustva, prvog braka i prvog poroda je povećana u subsaharskoj Africi, dok je srednja dob prvog braka i prvog poroda povećana u Aziji i sjevernoj Africi. S druge strane, u Latinskoj Americi i na Karibima se nije znatno promijenila dob prvog poroda, dok je regionalna srednja dob prvog seksualnog iskustva znatno smanjena.³

Za današnje adolescente i mlade, **transformativna promjena je želja** i mogućnost u svim dijelovima svijeta. Šta je potrebno uraditi da bi svaka mlada osoba mogla ostvariti sva svoja prava i napraviti izbor koji želi i zasluhuje? UNFPA je odredio nekoliko glavnih prioriteta na osnovu onoga što smo spoznali kao dugogodišnji partner od povjerenja nove generacije.

23%

IZBJEGLICA ADOLESCENTNE DOBI POHAĐA ŠKOLU

70%

MLADIH JE ONLINE

1. Međunarodna telekomunikacijska unija. Činjenice i brojke o IKT, 2017.
2. UNHCR. Turn the Tide: Refugee Education in Crisis. 2018; UNESCO. Fact Sheet No. 48. 2018.
3. Bongaarts et al. Trends in the age at reproductive transitions in the developing world: The role of education. 2017.

MLADI MIJENJAJU SVIJET

GRETA THUNBERG je s 15 godina osnovala globalni pokret za borbu protiv klimatskih promjena

200 MILIONA ADOLESCENATA U DOBI OD 12 DO 17 GODINA NE POHAĐA SREDNJU ŠKOLU

“ RAZLOG ZA UNIVERZALNO OSTVARIVANJE PRAVA I IZBORA MLADIH NIKAD NIJE BIO JASNIJI I URGENTNIJI

IMPERATIV PRAVA

Svaka osoba ima pravo da svjesno napravi izbor za svoje tijelo i svoj život i da sudjeluje kao aktivan građanin. Najvažniji izbor po nekim pitanjima se pravi još u ranoj životnoj dobi. Među njima su potvrda seksualne orijentacije i rodnog identiteta, slobodna volja stupanja u brak, izbor vremena sklapanja braka i bračnog partnera, imati ili nemati djecu vlastitim izborom, izbor dobi za rađanje i broja djece, odluka o vremenu stupanja u spolne odnose i izbor partnera.

IMPERATIV RAZVOJA

Održivi razvoj se može postići samo ulaganjem u adolescente i mlade u mjeri u kojoj će njihova prava i sloboda izbora biti zagaranirani. Njihova budućnost ovisi o tome da li su zdravi, obrazovani i osnaženi da svjesno donose odluke, kao i o njihovoj otpornosti na promjene. **Ulaganje u adolescente i mlade također znači i optimiziranje ljudskog kapitala⁴ koji je neophodan za održivi razvoj zemalja. Prvi prioritet: intenziviranje podrške osobama koje su najzastupljenije.**

DEMOGRAFSKI IMPERATIV

Sve zemlje moraju neprestano ulagati u ljudsku dobrobit, ali **zemlje s velikim udjelom adolescenata i mladih imaju priliku ubrzati razvoj, poznatu kao demografska dividenda.** Ona u velikoj mjeri ovisi o prioritetnim ulaganjima u zdravlje adolescenata i mladih, njihovo obrazovanje, učešće, socijalnu sigurnost i zapošljavanje.

VIZIJA UNFPA: SVIJET U KOJEM ĆE SVAKA MLADA OSOBA IMATI PRAVO IZBORA I UŽIVATI SVOJA PRAVA.

MLADI MIJENJAJU SVIJET

LOUIS BRAILLE
je s 15 godina izumio Brailleovo pismo

SUSAN B. ANTHONY
je sa 17 godina skupljala peticije za ukidanje ropstva

„Moje tijelo, moj život, moj svijet!“, nova globalna strategija UNFPA za adolescente i mlade, stavlja mlade u središte održivog razvoja. Ona je **poziv na akciju svakoj mladoj osobi da stekne znanje i moć koji će joj omogućiti da napravi svjestan izbor o svom tijelu i životu i da sudjeluje u transformaciji svoga svijeta.**

Strategija se odnosi na sve adolescente (dobi od 10 do 19 godina) i mlade (dobi od 15 do 24 godine), slaveći njihovu bogatu raznolikost. U njoj je prepoznata heterogenost njihovih potreba i želja i u potpunosti je predana iskorjenjivanju nejednakosti s kojom se još uvijek mnogi suočavaju. Objasnjava rod, seksualnu orijentaciju i stanje sposobnosti i potvrđuje seksualnost kao pozitivnu dimenziju ličnosti. U Strategiji su također razmotrena i druga zajednička pitanja, kao što su etnička pripadnost, socijalni status i vjera.

Strategija se oslanja na **čvrste dokaze u koncipiranju sveobuhvatnih strategija za ostvarivanje prava i slobode izbora.** Kroz pristup životnog ciklusa, ona nadograđuje veze između adolescenata i mladih i ranijih i kasnijih životnih faza. Primjenjiva je u kontekstu razvoja, izgradnje mira i u humanitarnom okruženju i može se lako prilagoditi raznim kontekstima i kulturama.

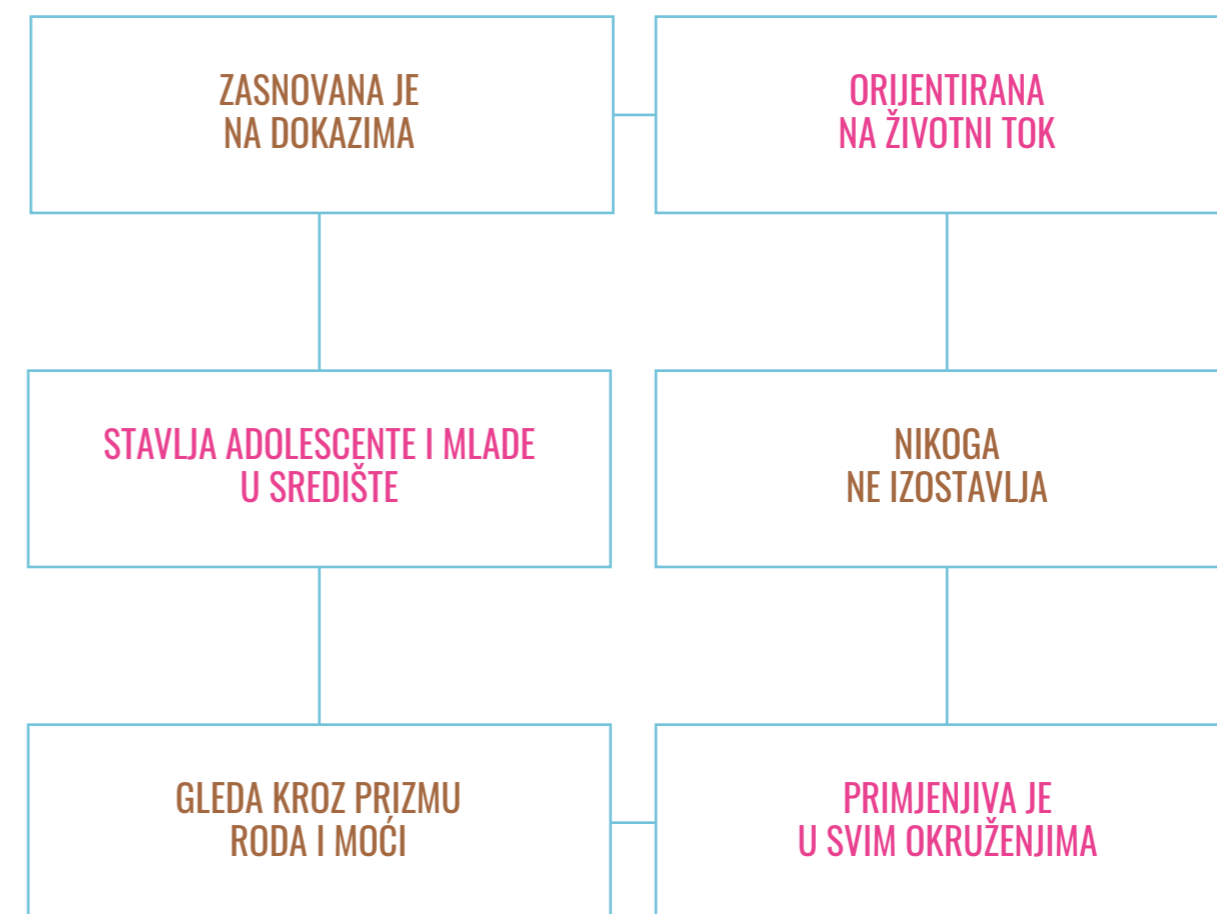
Postizanje stvarne razlike u životu mladih ovisi o **zajedničkom vodstvu i zajedničkoj odgovornosti.** Organizacije koje vode mladi ili koje pružaju usluge mladima, organi vlasti, lideri u zajednici, agencije UN-a, civilno društvo, akademska zajednica, privatni sektor i mediji imaju presudnu ulogu u tome.

“**STRATEGIJA SE OSLANJA NA ČVRSTE DOKAZE U KONCIPIRANJU SVEOBUHVAATNIH STRATEGIJA DA BI GARANTIRALA PRAVA I SLOBODU IZBORA**”

ŠTA JE REČENO NA MEĐUNARODNOJ KONFERENCIJI O STANOVNIŠTVU I RAZVOJU: AKCIONIM PROGRAMOM IZ 1994. GODINE ZEMLJE SU SE OBAVEZALE NA...

...promoviranje u najvećoj mogućoj mjeri zdravlja, dobrobiti i potencijala svih adolescenata i mladih; ispunjavanje posebnih potreba adolescenata i mladih, posebno mladih ženskih osoba i adolescentica, za socijalnom podrškom, podrškom društva i zajednice, mogućnostima zaposlenja, učešćem u političkim procesima i pristupom obrazovanju, zdravstvu, savjetovanju i visokokvalitetnim uslugama reproduktivnog zdravlja; osiguranje kontinuiranog obrazovanja adolescenata i mladih, posebno djevojaka i adolescentica, kako bi se doprinijelo sprečavanju maloljetničkih brakova i visokorizičnih trudnoća i smanjili mortalitet i morbiditet u vezi sa tim...

PRINCIPI UNFPA STRATEGIJE

“ OSIGURANJEM OBRAZOVANJA ADOLESCENATA I MLADIH DOPRINOSI SE SPREČAVANJU MALOLJETNIČKIH BRAKOVA I VISOKORIZIČNIH TRUDNOĆA

PRAVA I SLOBODA IZBORA ZA SVE ADOLESCENTE
I MLADE: **GLOBALNA STRATEGIJA UNFPA**

 **MOJE
TIJELO**

SVIM ADOLESCENTIMA I
MLADIMA OSIGURATI
PRISTUP **INTEGRIRANIM
USLUGAMA SEKSUALNOG I
REPRODUKTIVNOG
ZDRAVLJA I
INFORMACIJAMA**

 **MOJ
ŽIVOT**

BAVITI SE
**DETERMINANTAMA
ZDRAVLJA I
DOBROBITI**
ADOLESCENATA I MLADIH
I PRITOM PODRŽAVATI
NJIHOVA PRAVA I
ULAGATI U LJUDSKI
KAPITAL

 **MOJ
SVIJET**

PROMOVIRATI
VODSTVO
ADOLESCENATA I
MLADIH I **NJIHOVO
TEMELJNO PRAVO DA
SUDJEĽUJU**
U ODRŽIVOM
RAZVOJU,
HUMANITARNIM
AKCIJAMA I
ODRŽAVANJU MIRA

MOJE TIJELO:

NAPRAVITI SVJESTAN IZBOR ZA SVOJE TIJELO

MOJE TIJELO: SVI ADOLESCENTI I MLADI MOGU OSTVARITI SVOJA PRAVA KAKO BI NAPRAVILI SVJESTAN IZBOR ZA SVOJE TIJELO

MLADI MIJENJAJU SVIJET

MALALA YOUSAFZAI
je sa 17 godina dobila Nobelovu nagradu

BLAISE PASCAL
je sa 16 godina stvorio prvo mehaničko računalo

Seksualno i reproduktivno zdravlje i reproduktivna prava su temelj prijelaza iz mladosti u odraslo doba. Nekoliko pitanja oblikuje odluke adolescenata i mladih. Socijalni, kulturološki i vjerski faktori utječu na izbor, jednako kao i raspoložive informacije, svijest, osnaživanje i pristup uslugama. Mlađi adolescenti (dobi od 10 do 14 godina) su, prije svega, pod utjecajem roditelja i staratelja, dok su stariji adolescenti (dobi od 15 do 19 godina) pod utjecajem svojih vršnjaka ili medija.

U okviru poglavlja „Moje tijelo“ UNFPA će **podržati seksualno i reproduktivno zdravlje i reproduktivna prava da bi osigurao da svi adolescenti i mladi mogu svjesno donositi odluke o svom tijelu**. To ovisi o uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja kojima su uzete u obzir potrebe adolescenata i mladih i koje se pružaju na integrirani način, dostupan svim adolescentima i mladima. Usluge moraju biti usklađene s potrebama adolescenata i mladih, poštivati ih, biti povjerljive i finansijski pristupačne jer, u suprotnom, adolescenti i mladi ih možda neće ni tražiti.

Pristup UNFPA: Usluge koje su u potpunosti usmjerene na ostvarivanje prava i mogućnosti izbora adolescenata i mladih moraju biti integrirane u sveobuhvatne intervencije seksualnog i reproduktivnog zdravlja i reproduktivnih prava u cijelosti i u politike i programe za unapređenje zdravlja majke. Svi pružatelji zdravstvenih usluga trebaju posjedovati precizne i adekvatne vještine za pružanje usluga adolescentima i mladima i sve zdravstvene ustanove trebaju nuditi neophodan materijal, usluge i informacije. Stvaranjem veza između zdravstvenih usluga i škola širi se postojeći obuhvat adolescenata i mladih i povećava mogućnost njihovog upućivanja u druge zdravstvene ustanove.

PODRŽAVAMO

KVALITETNE, INTEGRIRANE I INOVATIVNE USLUGE SEKSUALNOG I REPRODUKTIVNOG ZDRAVLJA KOJE SU PRIMJERENE ADOLESCENTIMA I MLADIMA, UKLJUČUJUĆI I PRISTUP KONDOMIMA I KONTRACIJI

ZDRAVSTVENE POLITIKE I PROGRAME KOJI DAJU PRIORITY POTREBAMA ADOLESCENATA I MLADIH

ZDRAVSTVENE RADNIKE KOJI SU U STANJU PRUŽITI VISOKOKVALITETNE I POVJERLJIVE USLUGE ADOLESCENTIMA I MLADIMA, BEZ PROSUĐIVANJA

ZDRAVSTVENE INFORMACIONE SISTEME KOJI MOGU PRUŽITI PODATKE O PRISTUPU ADOLESCENATA I MLADIH KOJI SU PREŽIVJELE ŽRTVE SEKSUALNOG I RODNO ZASNOVANOG NASILJA USLUGAMA ZA MLADE

DJELUJEMO DA BISMO SPRIJEČILI

ADOLESCENTNU I/ILI NEŽELJENU TRUDNOĆU

NESIGURAN ABORTUS I NJEGOVE POSLJEDICE

MATERIJALNI MORTALITET I MORBIDITET, UKLJUČUJUĆI I OPSTETRIČNU FISTULU

NESIGURNO SEKSUALNO PONAŠANJE

NOVE INFEKCIJE HIV VIRUSOM I SEKSUALNO PRENOSIVE INFEKCIJE

SAKAĆENJE ŽENSKIH SPOLNIH ORGANA

RODNO ZASNOVANO NASILJE

MOJ ŽIVOT:

**UŽIVANJE U
ZDRAVOM
ŽIVOTU I
USPJEŠAN
PRIJELAZ U
ODRASLO
DOBA**

MOJ ŽIVOT: SVI ADOLESCENTI I MLADI MOGU OSTVARITI SVOJA PRAVA KAKO BI SVJESNO ODABRALI ZDRAV ŽIVOT I USPJEŠAN PRIJELAZ U ODRASLO DOBA

MLADI MIJENJAJU SVIJET

YUSRA MARDINI
je sa 18 godina ušla u historiju kao članica izbjegličkog tima na Olimpijskim igrama

IGOR SIKORSKY
je s 20 godina izumio helikopter

Samostalan – ili prisilan - izbor mladih određuje njihov život i budućnost u odrasloj dobi. Implikacije su mnogobrojne, uključujući i postojeće i dugoročno zdravstveno stanje i zdravlje budućih generacija. Odluka o nastavku obrazovanja može zaštititi mladu osobu od adolescentne trudnoće, maloljetničkog braka, rodno zasnovanog nasilja i infekcije HIV virusom. Ipak, mnogi mladi neće biti u stanju napraviti takav izbor. Siromaštvo, humanitarne krize, rasa, etnička pripadnost, rod i kulturološke tradicije su među mnogobrojnim faktorima koji mogu mladima onemogućiti da naprave takav izbor.

U okviru poglavlja „Moj život“ UNFPA će se **baviti determinantama seksualnog i reproduktivnog zdravlja i reproduktivnih prava adolescenata i mladih**. Svakim pristupom seksualnom i reproduktivnom zdravlju i reproduktivnim pravima i dobiti mora se uzeti u obzir šire okruženje koje utječe na mogućnosti, sposobnosti i motivaciju adolescenata i mladih da oblikuju svoj život prema vlastitoj želji. Naš cilj mora biti da dosegne sve adolescente i da svima pružimo usluge. To znači ublažiti rizik u adolescenciji od razvoja štetnih oblika ponašanja, a pritom promovirati pozitivne, zaštitne elemente za koje je poznato da podržavaju razvoj mladih.

Pristup UNFPA: Pristup sveobuhvatnom obrazovanju o seksualnosti, porodice i vršnjaci koji pružaju podršku, sigurne škole i prostor za adolescente, razvoj vještina i druge korisne stvari stavljaju adolescente i mlade na pozitivnu putanju ka odrasloj dobi. Naglašavamo poštivanje snage i autonomije adolescenata, stvaranje partnerstva s njima, umjesto pružanja usluga adolescentima kao pasivnim korisnicima.

PODRŽAVAMO

PRISTUP SVEOBUHVAATNOM OBRAZOVANJU O SEKSUALNOSTI ZA SVU DJECU, ADOLESCENTE I MLADE UNUTAR I IZVAN SISTEMA OBRAZOVANJA

PROGRAME KOJI SU USMJERENI NA ADOLESCENTICE KOJE GRADE SVOJE ZDRAVSTVENE, SOCIJALNE, EKONOMSKE I KOGNITIVNE SPOSOBNOSTI I KOJI DOSEŽU NAJMARGINALIZIRANJE ADOLESCENTE I MLADE

ANGAŽMAN U ZAJEDNICI I OSNAŽIVANJE, UKLJUČUJUĆI I MALOLIJETNE I PUNOLIJETNE MUŠKE I ŽENSKE OSOBE I LOKALNE LIDERE

PROIZVODNJU PODATAKA I DOKAZA KAKO BI SUBJEKTI ODLUČIVANJA I PLANERI MOGLI DATI PRIORITYET ULAGANJIMA U ADOLESCENTE I MLADE U SVIM RELEVANTNIM SEKTORIMA, UKLJUČUJUĆI I OBRAZOVANJE I PRISTOJAN RAD

PROGRAME I POLITIKE POSVEĆENE IZGRADNJI SPOSOBNOSTI I LUDSKOG KAPITALA ADOLESCENATA I MLADIH

DJELUJEMO KA ISKORJENJIVANJU

RODNO ZASNOVANOG NASILJA

MALOLIJETNIČKIH BRAKOVA KAO ŠTETNE PRAKSE

ADOLESCENTNE I/ILI NEŽELJENE TRUDNOĆE

NAPUŠTANJA ŠKOLOVANJA

STIGMATIZACIJE ZASNOVANE NA STAROSNOJ DOBI, RODU, SEKSUALNOJ ORIJENTACIJI, STANJU SPOSOBNOSTI, ITD.

DISKRIMINIRAJUĆIH STRUKTURA MOĆI I RODNIH I DRUSTVENIH NORMI

MOJ SVIJET:

**PREDVODITI I
SUDJELOVATI U
ODRŽIVOM
RAZVOJU,
HUMANITARNIM
AKCIJAMA I
MIRU**

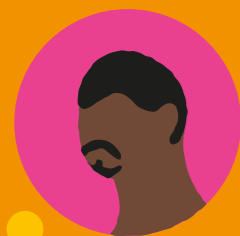

MOJ SVIJET: SVI ADOLESCENTI I MLADI MOGU OSTVARITI SVOJE PRAVO NA SUDJELOVANJE U ODRZIVOM RAZVOJU, HUMANITARNIM AKCIJAMA I ODRZIVOM MIRU

MLADI MIJENJAJU SVIJET

ALEXANDER GRAHAM BELL
je sa 18 godina izumio telefon

STEVEN BIKO
je s 22 godine osnovao pokret koji je zagovarao pad aparthejda i uvođenje univerzalnog prava glasa u Južnoj Africi

Tamo gdje se mladi pitaju kakav izbor žele veća je vjerovatnoća da će se politikama i uslugama osigurati njihova prava i odgovoriti na njihove potrebe. Svi adolescenti i mladi moraju imati mogućnost da steknu i praktično primjenjuju vještine odlučivanja koje će unaprijediti u svojoj porodici, zajednici i šire. Ovo važi i za humanitarni kontekst i kontekst izgradnje mira u kojem su adolescenti i mladi važni agensi pozitivnih promjena.

U okviru poglavlja "Moj svijet" UNFPA će raditi s partnerima i omladinskim mrežama na jačanju kapaciteta adolescenata i mladih i osigurati da njihov doprinos od lokalnog do globalnog nivoa. UNFPA će omogućiti pristup ključnim osobama i institucijama, uključujući i organe vlasti.

Pristup UNFPA: Poticanjem omladinskih pokreta i radeći s omladinskim organizacijama povećati će se mogućnosti mladih da oblikuju pravičniju, mirniju i pravedniju budućnost. Naročito je važno jačati pokrete i organizacije koje vode marginalizirane populacije, uključujući i ključne populacije mladih djevojaka i adolescentica, kao i stvoriti međugeneracijske platforme i tačke ulaza za sve adolescente i mlade preko kojih će se uključiti na lokalnom, državnom i globalnom nivou u humanitarne i mirovne procese.

PODRŽAVAMO

SMISLENO SUDJELOVANJE ADOLESCENATA I MLADIH U DONOŠENJU ODLUKA I DIALOGU

ORGANIZACIJE, INICIJATIVE I POKRETE KOJE VODE MLADI I NJIHOVO UKLJUČIVANJE U DRUŠTVENE I POLITIČKE PROCESSE, UKLJUČUJUĆI I ONE U HUMANITARNOM KONTEKSTU I KONTEKSTU IZGRADNJE MIRA

MEHANIZME ZAGOVARANJA, MOBILIZACIJE I ODGOVORNOSTI KOJE VODE MLADI

VEĆI FOKUS I ULAGANJE U ADOLESCENTE I MLADU U SOCIJALNIM, EKONOMSKIM I OKOLIŠNIM POLITIKAMA I PROGRAMIMA I U AKCIJAMA IZGRADNJE MIRA I HUMANITARNIM AKCIJAMA

DEMOGRAFSKE PODATKE, UKLJUČUJUĆI I PODATKE O MLADIMA KOJI SU RAZVRSTANI PO SPOLU I DOBI

RADIMO NA ZAUSTAVLJANJU

ISKLUČENOSTI I OBESPRAVLJENOSTI

RODNIH NEJEDNAKOSTI

RODNO ZASNOVANE DISKRIMINACIJE

SIROMAŠTVA I NEJEDNAKOSTI

NASILJA, NESIGURNOSTI I NESTABILNOSTI

HORIZONT DO 2030.: NEMA POVRATKA

Predanost ostvarivanju prava i slobodnom izboru adolescenata i mladih postaje sve čvršća od 2015. godine, kada je usvojen Program za održivi razvoj do 2030. Sve je veća saglasnost oko toga šta je potrebno uraditi, a potaknuta je rokom za ispunjenje ciljeva održivog razvoja - 2030. godina - kao i prepoznavanjem središnje uloge adolescenata i mladih.

1994

UČESNICI MEĐUNARODNE KONFERENCIJE O STANOVNIŠTVU I RAZVOJU SE SLAŽU DA JE IZUZETNO VAŽNO ULAGATI U MLADE; POZIVAJU NA ELIMINACIJU MALOLJETNIČKIH BRAKOVA I SAKAČENJA ŽENSKIH SPOLNIH ORGANA I NA RJEŠAVANJE PITANJA SEKSUALNOG I REPRODUKTIVNOG ZDRAVLJA ADOLESCENATA.

2015

PROGRAM ZA ODRŽIVI RAZVOJ DO 2030. JE PREDAN OSTVARIVANJU PRAVA ADOLESCENATA I ISKORIŠTAVANJU POTENCIJALA MLADIH RADI POZITIVNE DRUŠTVENE TRANSFORMACIJE.

- U SVOJOJ **REZOLUCION 2250**, VIJEĆE SIGURNOSTI PRVI PUT ZVANIČNO PRIZNAJE VAŽNU ULOGU MLADIH U POSTIZANJU TRAJNOG MIRA I EKONOMSKOG PROSPERITETA.

2016

PREKO 40 HUMANITARNIH PARTNERA – VLADA, NEVLADINIH ORGANIZACIJA I AGENCIJA UJEDINJENIH NACIJA – PODRŽALO JE **UGOVOR ZA MLADE U HUMANITARNOJ AKCIJI**, DO TADA NEZABILJEŽENU PREDANOST PRIORITETIMA I UČEŠĆU MLADIH.

2017

NA SVJETSKOJ ZDRAVSTVENOJ SKUPŠTINI JE POKRENUTA **UBRZANA AKCIJA ZA ZDRAVLJE ADOLESCENATA** KAKO BI SE POMOGLA VLADAMA DA ISPUNE SPECIFIČNE ZDRAVSTVENE POTREBE ADOLESCENATA.

2018

OBJAVLJENE SU **MEĐUNARODNE TEHNIČKE SMJERNICE ZA OBRAZOVANJE O SEKSUALNOSTI** KAO VODIČ ZA PODUČAVANJE I UČENJE O KOGNITIVNIM, EMOCIONALNIM, FIZIČKIM I SOCIJALNIM ASPEKTIMA SEKSUALNOSTI.

GENERALNI SEKRETAR UN-a JAVNO PODRŽAVA NOVU GLOBALNU STRATEGIJU UN-a ZA MLADE DO 2030. U CILJU INTENZIVIRANJA AKTIVNOSTI NA UNAPREĐENJU PRAVA I UČEŠĆA MLADIH U NJIHOVOJ RAZNOLIKOSTI.

MLADI
MIJENJAJU
SVIJET

ANNE FRANK
je s 13 godina napisala dnevnik koji je danas među najčitanim knjigama na svijetu

MLADI DO 2030: UDRUŽIVANJE PREKO UJEDINJENIH NACIJA

„Mladi do 2030.“, Strategija UN-a za mlade koja je predstavljena 2018. godine, pokreće Ujedinjene nacije da intenziviraju rad s mladima i za mlade. Kroz “Moje tijelo, moj život, moj svijet!”, UNFPA daje integralni doprinos svakom od pet prioriteta za djelovanje.

Ovako su dva dokumenta usklađena.

UN STRATEGIJA	UNFPA STRATEGIJA
ANGAŽMAN, UČEŠĆE I ZAGOVARANJE	PODRŽAVA SMISLENO I INKLUZIVNO UČEŠĆE I OSNAŽIVANJE MLADIH, MEĐUGENERACIJSKE PLATFORME I NJEGOVANJE LIDERSKIH VJEŠTINA.
INFORMIRANI I ZDRAVI TEMELJI	POVEĆAVA PRISTUP SEKSUALNOM I REPRODUKTIVNOM ZDRAVLJU I PRAVIMA I RJEŠAVA NEJEDNAKOSTI KAKO BI ADOLESCENTI I MLADI MOGLI SVJESNO NAPRAVITI IZBOR ZA SVOJE TIJELO I PLANIRATI ŽIVOT. #MOJETIJELO, #MOJŽIVOT
EKONOMSKO OSNAŽIVANJE KROZ DOSTOJANSTVEN RAD	POMAŽE MLADIMA DA RAZVIJU MEKE VJEŠTINE I DA IMAJU VEĆE MOGUĆNOSTI RADEĆI DOSTOJANSTVEN I UNOSAN POSAO. #MOJŽIVOT
MLADI I LJUDSKA PRAVA	ZAGOVARA PRAVA SVIH ADOLESCENATA I MLADIH SVUGDJE U SVIJETU #MOJETIJELO #MOJŽIVOT #MOJSVIJET
MIR I OTPORNOST	PODRŽAVA ADOLESCENTE I MLADE KAO AKTIVNE PARTNERE U PROCESIMA IZGRADNJE MIRA I HUMANITARNOJ AKCIJI #MOJSVIJET

TO NAM JE ZAPISANO U DNK: RAD ZA NAREDNU GENERACIJU

UNFPA podržava prava i izbor adolescenata i mladih kao temelj Akcionog programa Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju i Programa do 2030. Uz njih smo širom svijeta. Naš rad s adolescentima i mladima je neustrašiv, glasan i vidljiv:

FOKUSIRANI SMO NA ADOLESCENTE I MLADE

Strateški plan UNFPA za period 2018.-2021., naša mapa puta za prvu dionicu putovanja do 2030. godine i ostvarivanja ciljeva održivog razvoja, daje prioritet ulaganjima u mlade u okviru četiri ishoda, uključujući i ishod posvećen adolescentima i mladima. Ostvarivanje njihovih prava i slobode izbora su jedini put do postizanja transformativnih rezultata - niti jedna maternalna smrt koja se može spriječiti, niti jedna neispunjena potreba za planiranjem porodice i okončanje rodno zasnovanog nasilja i štetnih praksi.

MI SMO SAVEZNIK OD POVJERENJA

UNFPA zna iz svog dugogodišnjeg iskustva da osiguranje prava i slobodnog izbora za sve u velikoj mjeri ovisi o smislenom angažmanu adolescenata i mladih. To mora obuhvatiti i najmarginaliziranije kategorije i dosegnuti sva mjesta u kojima adolescenti i mladi žive. Sistematično ulažemo u jačanje državnih i regionalnih omladinskih mreža i uvođenje modela za vodstvo i učešće mladih u mnogim zemljama. Adolescenti i mladi imaju korist od naših programa i kao naši bliski partneri nude značajan doprinos njihovom koncipiranju i provođenju.

MI PROVODIMO RIJEČI U DJELO

Mi, u UNFPA, nastojimo stvoriti organizacionu kulturu koja će podsticati adolescente i mlade da daju doprinos i da budu lideri na svim nivoima. Podržavamo mlade inovatore kroz dodjelu stipendija. Naša mlada profesionalna mreža “Tangerine” nudi prostor mladom osoblju i prva je takva mreža u sistemu Ujedinjenih nacija. Često otvaramo naša vrata omladinskim mrežama i organizacijama, pružamo im mogućnost da se upoznaju, povežu i mobiliziraju. Kroz svjestan naglasak na međugeneracijski dijalog i saradnju vodimo računa da su mladi osnaženi u našoj organizaciji, kao i izvan nje.

“MOJE TIJELO, MOJ ŽIVOT, MOJ SVIJET!” OBUHVATA SVE ISHODE STRATEŠKOG PLANA UNFPA

MOJE TIJELO: Povećan pristup integriranim uslugama seksualnog i reproduktivnog zdravlja i informacijama za sve adolescente i mlade – u skladu s ishodom 1. koji se odnosi na integrirane usluge seksualnog i reproduktivnog zdravlja i reproduktivna prava.

MOJ ŽIVOT: Bavi se determinantama zdravlja i dobrobiti adolescenata i mladih, posebno adolescentica i mladih djevojaka, podržavajući prava i ulažući u ljudski kapital, kako bi mogli napredovati, biti autonomni i praviti izbor u svom prijelazu u odraslo doba – u skladu s ishodom 2. koji se odnosi na osnaživanje adolescenata i mladih i prava i s ishodom 3. o rodnoj jednakosti i osnaživanju odraslih i maloljetnih ženskih osoba.

MOJ SVIJET: Sistematično i smisleno učešće adolescenata i mladih u održivom razvoju, humanitarnoj akciji i održavanju mira i vidljivost njihovih prioriteta u politikama i programima kojima su uzete u obzir njihove potrebe i prioritete – u skladu s ishodom 2. i ishodom 4. koji se odnosi na populacijsku dinamiku i održivi razvoj.

Stvaramo svijet u kojem je
svaka trudnoća željena
svaki porod siguran i
potencijal svake mlade
osobe ispunjen